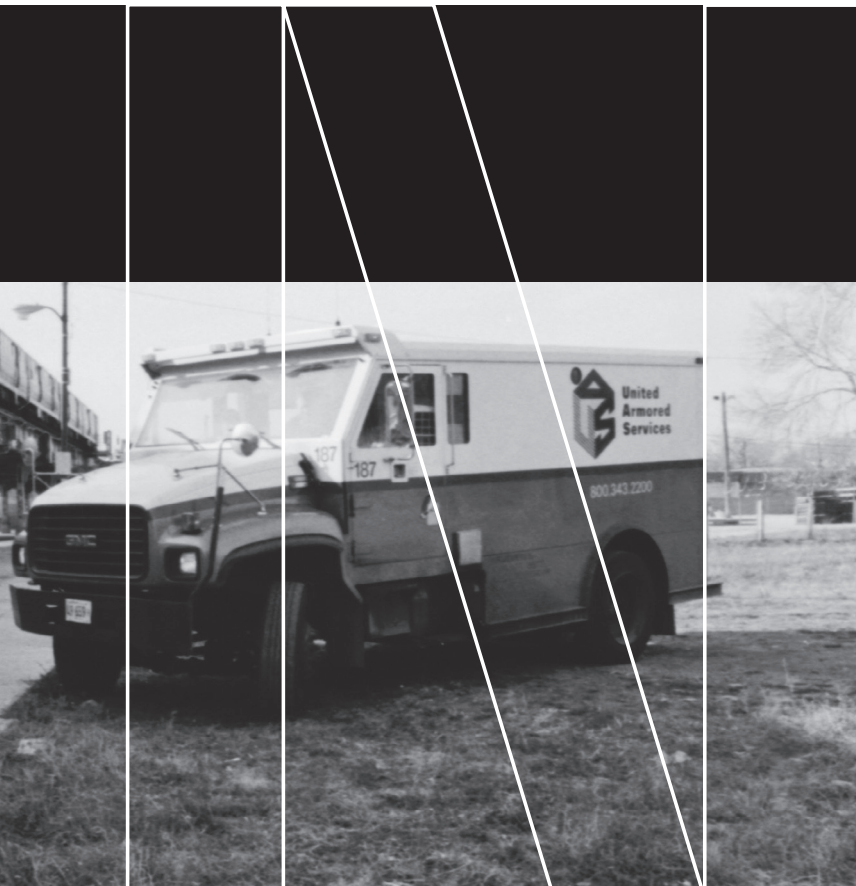

JAN NOVÁK

Těžký prachy

argo

JAN NOVÁK

Těžký prachy

Odpovědný redaktor Petr Onufer.

Korektury Ludmila Böhmová a Marcela Blažková.

Obálka, grafická úprava a sazba Tomáš Cikán.

Technický redaktor Milan Dorazil.

Vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2022 jako svou 5007. publikaci.

Vytiskla tiskárna Těšínské papírny.

První vydání.

ISBN 978-80-257-3904-4

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: KOSMAS s. r. o., Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

tel: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém

knihkupectví www.kosmas.cz

Dvacátého šestého července 1999 jsem nastoupil do práce u firmy United Armored Services a po deseti letech, kdy jsem se živil psaním, jsem se stal jedním z 1200 zaměstnanců podniku, který v Chicagu a jeho širokém okolí rozvážel peníze.

O tři dny později jsem se ocitl v postranních dveřích opancéřovaného vozu s erární pistolí v ruce. Z chodníku na mě zíral shluk Afroameričanů, dveře prorezavělého nákladáku značky GMC TopKick zely dokořán a po podlaze za mnou se válely lesklé balíčky velikosti kabelek a tašek. Obsahovaly tlusté svazky zelených bankovek, zabalené do průhledného plastu – ten den jsme rozváželi více než dva miliony dolarů. Přímo přede mnou se zástupem na chodníku prodíral můj vysoký a štíhlý parťák. Alonzo Prince právě v plátěné tašce nesl 80 tisíc dolarů do velké směnárny na rohu dvou bezútěšných ulic a já mu měl krýt záda, než zajde dovnitř.

Malá pevnost pod oprýskanou kostrou nadzemky byla jednou z dopoledních zastávek na *Hotel Route*, Alonzově klikaté trase ghettem na jihu města. Život v téhle části Chicaga se točil kolem krámů předělaných na protestantské kostelíky, obchodů s lihovinami a směnárén, a dnes byl pátek na konci měsíce. Skrz tlusté mříže na oknech směnárny bylo vidět, jak v hale kolem neprůstřelných okének postávají hloučky zákazníků. Žmoulali složenky, které si přišli zaplatit, a šeky, které si chtěli rozměnit.

Pohled na velkou poniklovanou pistolí v mé ruce uzemnil hejno malých dětí, prohánějících se po chodníku kolem mohutné černošky ve zlatém sáří. Zíraly na ten podnikový

Smith & Wesson Magnum ráže .357 se směsicí strachu a odborného zájmu, jako kdyby se nějak napojily na myšlenku, která mi už chvíli kroužila hlavou – *tady přeci v životě nemůžu začít střílet, to absolutně nepřipadá v úvahu...*

Z pistole jsem poprvé v životě vystřelil v úterý, a než jsem ve čtvrtek šel k povinné policejní zkoušce, vypálil jsem z podnikových revolverů na tři sta ran. Zkouškou jsem prošel s odřenýma ušima, ze sta bodů jsem vystřílel sedmdesát dva a taktak se přehoupl před sedmdesátibodové minimum: Alonzova záda momentálně kryla jenom světle hnědá košile firemní uniformy, která se mu na ledvinách slepila s propoceným tíllem. Ten den totiž padaly teplotní rekordy, v Chicagu se dálnice bouřily horkem a nakopnuté klimatizace vyhazovaly elektřinu v celých čtvrtích, proto na sobě Alonzo neměl neprůstřelnou vestu, ačkoliv firma její nošení silně doporučovala.

„Neska je na vestu moc velkej hic,“ vysvětlil mi úsečně, jak se to nedávno naučil u námořní pěchoty. Bývalému mariňákovi se světle hnědou pokožkou a klidným vystupováním bylo teprve třiadvacet let. Vyrostl v malém městečku v Severní Karolíně a po vojně se vydal za svou holkou na chicagskou West Side. Když se později rozmluvil, tak se mi svěřil, že by mu ani tak nevadilo stát se v Chicagu policajtem, jenže teď se akorát snaží schrastit dost škváry na nějaký slušný přibližovadlo; hákuje dvanáctky šest dní v týdnu, vstává v půl pátý ráno, aby stih chytit nadzemku, která ho včas doveze k předměstskému busu, od kterého džoguje k píchačkám, a pak maká do nevidím, takže o výplatě nosí domů mezi pěti a šesti kilama.

Alonzo se pouličním mejdanem pode mnou prodíral tak svižně, že snad i on se už nějak napojil na moje myšlenky. Než vylezl z vozu, vytasil bouchačku a nyní ji držel předpisově s nataženým ukazováčkem a hlavní k zemi. I Alonzo svůj magnum a osmnáct nábojů vyfasoval ráno od firmy, on sám byl totiž ještě v zaučovací lhůtě, ani on si dosud ve službách United Armored Services neodkroutil tři měsíce. V řeči podnikové garáže byl Alonzo stále ještě *FNG, a fuckin' new guy*, neboli „zkrvvenej bažant“, i když nyní to na něm poznat nebylo: shluk lidí na chodníku se před ním uctivě rozestupoval až do chvíle, kdy na něj nějaký vtipálek něco zakřičel a celý dav pode mnou se rozchechtal. Tu hlášku jsem neslyšel, ale většina lidí pokřikovala na ozbrojené kurýry to samé: „*Hey, money man, nechceš pomoci? Já ti rád píchnu, dej sem ten balík, přeci se nepřetrhneš! Hey, money man, já parkuju tajdle za rohem! Pocem, já ti ukážu, do kterého kufru to dát, co tomu říkáš, money man?*“

Alonzo hlášku oslyšel, natáhl krok a konečně zmizel ve směnárně. Já okamžitě zabouchl těžké dveře, zasunul pistoli do odřeného pouzdra a přešel přes milión dolarů zpátky za volant, odkud jsem měl na směnárnu dobrý výhled. Nákladák TopKick jsem nacpal šikmo mezi dvě auta, stojící na zákazu parkování, jeho zadek sice vyčuhoval do ulice, ale to nevadilo: mým úkolem bylo přistavit vůz co nejblíže ke dveřím, kam se peníze doručovaly. Celý jízdní pruh jsem neblokoval, blikačky blikaly, a tak jsem se rozvalil na zapařeném sedadle, že budu hlídat svého partnera zvenčí, že se teď podle firemních pokynů stanu „párem očí, který si nechal kurýr před barákem“.

Pistoli jsem v hlavní garáži vyfasoval v šest ráno a teď už bylo po jedenácté, propocené tílko se mi lepilo na kůži a v hlavě se mi nové vjemy začínaly slévat v jednu dlouhou mentální šmouhu. Musel jsem si zvyknout na řízení nákladáku, který sice vypadal jako pojízdná lednice, ale byl spíš pojízdnou troubou, na vyplňování čtyř výkazů a na krátkovlnnou vysílačku, v níž se osmdesát hlasů prskavě handrkovalo s jízlivým dispečerem v řeči plné tajemných čísel: „10-4... 10-20... 10-9... 10-30...“ Stále ještě jsem však měl jasno o svém hlavním úkolu: „Kdykoliv se ti venku cokoliv nezdá, chop se vysílačky a oznam to dispečerovi. Ten zavolá tvému partákovi do směnárny a upozorní ho, že venku něco smrdí, a podle toho se pak všichni zařídíte.“

Tady na Prairie Avenue na mě z davu na chodníku vyhřezl svalnatý mladík, opírající se o zeď u vchodu směnárny. Měl krátce zastřiženou pampelišku afrických vlasů a zářivě bílé tenisky, neustále si utíral dlaně do džín a stál tak, že se boky opíral o zeď a zároveň vypínal prsa, takže mu šedé tričko viselo nad břichem jako záclona a on pod tu záclonu pravou rukou každou chvíli zabrousil, jako kdyby tam něco měl – *ten tam klidně může mít kvér jak kráva, proč by jinak byl tak nervózní?* Mladík si velice pozorně prohlížel každého, kdo prošel dveřmi směnárny – *jenže ten určitě žádná ochranka není, na to je moc mladej, tak co tam teda dělá?* Tu a tam vrhl kontrolní pohled na druhou stranu ulice. Mrknul jsem se, kam to pořád kouká, a zaregistroval ebenového chlápka se zlatými slunečními brýlemi. Tomuhle frajerovi táhlo na padesát a visel za lokty na střeše červeného sportáku v oblouku otevřených dveří – *proč má ty dveře dokořán? Aby do nich moh*

rovnou skočit? Že by patřil do party se šedivým tričkem? Že by tady byl za řidiče? Předek auta měl nasměrovaný na sever, zatímco já koukal na jih, takže kdyby mi chtěl ujíždět, musel bych se tady nejdřív s celou kraksnou otočit – *na to rovnou zapomeň...* – Co tohle mělo znamenat? Byla to všechno jenom podivná shoda okolností, anebo tu tihle dva opravdu čekali na Alonza? – *Ale houby, to je přeci astronomicky nepravděpodobný, že by tě přepadli hned první den v práci!*

Z větráku vanul proud horkého vzduchu, klimatizace rachotila, až se volant otrásal, a já v tom rachotu prakticky slyšel hlas podnikového školitele Cliffa Schaua, který nám po oba dny firemního školení neustále vtloukal do hlavy jednu věc: „Věřte tomu, co cítíte v břiše! Ať se děje, co se děje, koukejte se hlavně řídit svou intuicí! Protože s každou loupeží, s každým průšvihem, co jsme tady měli, je to dycky to samý! Každě z našich lidí nakonec řekne: ‚Víte co, mně tam hned něco nehrálo, mně se na tý situaci od začátku něco nelíbilo.‘ A já na to dycky říkám: ‚No dobře, ale proč teda to svý nutkání neposlech a proč nevodjel pryč?!‘ A voni prej: ‚No, když vono to bylo jenom takový tušení a já nechtěl bejt za blbce.‘ – ‚No a za co seš teď, když tě padouši obrali o posledního floka?‘“ – *Jenže Cliff Schau chce bejt tak zoufale za drsnáka, že má na stole terárium se škorpiionem a tarantulí a vykládá, že chodí na medvědy s lukem a šípem!*

Cliff Schau měl čtyřicítku na krku, ale vypadal šlachovitě. Nosil huňatý šedý plnovous, vibroval nervní energií a dělal všechno pro to, aby vypadal jako *hard-ass*, ale dívat se na něj jenom jako na fantastu, to také nešlo: Schau pracoval u firmy přes dvacet let, pomáhal vyšetřovat všechny loupeže,

vraždy a defraudace v historii podniku, měl o podniku dokonalejší přehled, a když vám tenhle profík kladl na srdce, že se máte řídit svou intuicí, tak proč bych se já teď zdráhal zavolat dispečink? Alonzo na sobě ani nemá neprůstřelnou vestu – *no právě, a co teda uděláš, až mu ten mladej v šedým tričku zapíchne bouchačku do spánku?*

Na podobné situace měli v UAS přísné předpisy, ovšem tak šokující, že i Schau je na nás raději vybalil sokratickou metodou: „Takže pánové, otázka! Co uděláte, kdyby měl vašeho partáka pod palcem nějaký *bad guy*? Co když mu ten padouch drží kvér u kebuly a řve, ať mu otevřete auto? Co uděláte vy? Otevřete mu ty postranní dveře, anebo ne?“

Samozřejmě že je otevřeme, poté, co vytasíme pistoli, shodlo se nás všech osm nováčků, v takovýhle situaci přeci nikdo nenechá svého partáka napospas nějakému vyklepanému feťákovi, v týhle situaci se přece člověk musí o něco pokusit, třeba se mu nějak podaří toho hajzla odprásknout, anebo ho aspoň sejmut tím, že dupne na plyn ve chvíli, kdy ten *bad guy* leze do auta...

„Ať vás ani ve snu nenapadne ty postranní dveře otevřít!“ odpálil Schau naše lidumilné iluze. „Hlavně se koukejte nepřeceňovat! Protože pak vás najednou bude ten *bad guy* mít v šachu oba dva, a pak co? To pak svému partákovi nepomůžete ani náhodou! V týhle situaci musíte udělat jenom jedno jediný, sebrat se a jet pryč!“

Po chvíli nervózního ticha se někdo lehce uchechtl: tohle přece nemysleli vážně, tohle musel být nějaký fór, jenže právě na to Schau čekal: „Já to myslím smrtelně vážně! Vy totiž v tu chvíli odjet musíte, pánové! Jinak vám okamžitě

dáme padáka! No ale zároveň samozřejmě drapnete vysílačku a nahlásíte dispečinku, že vašeho partáka má v hrsti padouch, a dispečer okamžitě zavolá chlupatý a pošle vám tam i všechny firemní auta, který jsou někde na dosah, dispečer pro vás udělá první poslední, ale vy od toho padoucha prostě odjedete! Úplně stačí, když ujedete o půl bloku dál, abyste mohli sledovat ten cvrkot, co nastane. Ale ať se děje, co se děje, tak hlavně nikdy nesmíte dopustit, aby padouši chytli i vás!“

V tu chvíli mi bylo brutálně jasné, že základní prioritou United Armored Services jsou jejich peníze a že kdykoliv se některý z jejich zaměstnanců ocitne s pistolí u hlavy, tak v tom lítá sám, je to jeho selhání, to on si neměl nechat něco takového líbit... Třídou pinkaly šokované pohledy, moji noví kolegové si evidentně mysleli to samé co já: když jim nezáleží na mně, tak proč by mně mělo záležet na jejich prachách? Já teda v žádném případě od partáka v průšvihů nikdy neodjedu! Já se určitě alespoň pokusím mu nějak pomoci, i kdybych měl těm lupičům hodit klíčky od celého obrněného vozu: tady máte dva miliony dolarů a pusťte ho! *Tenhle mladej v šedým tričku vypadá inteligentně, s ním by sis na takovej kšeft plácnul raz dva...*

Vtom jsem si uvědomil, že drtím v prstech mikrofón krátkovlnné vysílačky, kdy jsem po něm sáhl? Z černé plastové krabičky velikosti balíčku cigaret čouhal šedý knoflík, stačilo pohnout prstem a sdělit předtuchu dispečerovi: firemní trasy se všelijak proplétaly a v ulicích kolem nás kroužily jiné podnikové vozy, které by nám nadšeně vyrazily na pomoc. U téhle firmy pracovala spousta týpků, kteří marně toužili

z auta? Že by Alonza už drapli ve směnárně? – Ale to je blbost, takovou akci by nikdo nedokázal tak perfektně načasovat, to chce klid. – Jakej klid?! Jaká je pravděpodobnost, že člověka hned první den v novém džobu nabourají?! – Počkej, počkej, tak ven tě nikdy nedostanou! A hlavně si koukej zapsat číslo tý dodávky! Co uděláš, když ujede? Honit ho nesmíš, nemůžeš Alonza nechat s holou řídit na ulici..

Zatímco jsem šmátral po kusu papíru, abych si poznamenal číslo dodávky, louppl jsem očima přes ulici na řidiče, který do té lupičské party určitě patřil taky – a tenhle chlápek se tlemil! – *Pro něj to je všechno ohromnej fór! No tak ten k tý bandě určitě nepatří...* TopKick se znova mocně zhoupnul, hnědé dodávce se konečně podařilo vycouvat ze zadní obruby vozu, a vzápětí se zastavila vedle mé kabiny a já konečně viděl, kdo ji řídí. Byla to mladá, vychrtlá černoška s afrem jako černou svatozáří. Kroutila hlavou a házela rukama a celým tělem se mi omlouvala – *tak tohle žádný přepadení není, díky Bohu...*

No jo, tak dobrý, dobrý, rozhodil jsem ruce na řidičku.

Holka na mě něco křičela, ale skrz neprůstřelné sklo ji nebylo slyšet.

„Já vocaď nesmím vylízt!“ zavolal jsem na ni zpátky. „Musíš počkat na máho parťáka!“

Kývla, že rozumí, a zaparkovala svou pomačkanou dodávku o kus dál. K mému neprůstřelnému oknu se vrátila pěšky: „Fakticky mě to strašně mrzí!“

Odšoupl jsem uzávěr kulaté střílny v řidičových dveřích: „To nic. To se stává i v nejlepších rodinách.“

Vděčně se rozesmála a Alonzo konečně vyšel ze směnárny. Pistoli už vytasenou neměl, z tohodle podniku skoro nikdy

žádné peníze neodnášel, v téhle směnárně prachy jenom mizely. Mladíka v šedém tričku si změřil dlouhým, tvrdým pohledem a kluk se od něj okamžitě odvrátil a koukal jinam.

Všechno skončilo stejně rychle, jako to začalo. Já od volantu zatáhl za prádelní šňůru, ta přes kladku otevřela postranní dveře, Alonzo skrz ně hodil do vozu prázdnou uhlířskou tašku a odebral se s holkou k její dodávce. Oba se něčemu chechtali a pak zalezli dovnitř. Když se Alonzo vrátil, tak mi zvěstoval, že tahle díra je fajn, že je vyloženě *chill*, že jezdí s dodávkou nějaký sociálky, jmenujou se *Teenage Living* a třou bídu s nouzí jako jejich klienti; díra vůbec netušila, jestli je ten její špek pojištěnej, no a na policejní stanici se jí zrovna teď jezdit nechtělo. Nám to ale mohlo bejt jedno, my tam zajet musíme, my od fízlů zápis o bouračce nutně potřebujem, jinak bysme večer dostali padáka.

A pak Alonzo vyhákl mikrofón vysílačky a úplně se proměnil, byl z něj najednou *Mr. Marine* a stručně a jasně ohlásil naši nehodu centrále. Vysílačka, která jinak neustále prskala a hlaholila, okamžitě ztichla. Na všech trasách teď firemní pistolníci napjatě čekali na další podrobnosti, v kabinách obrněných vozů po celém Chicagu se staří zaměstnanci mezi sebou dohadovali, kdo že to je, tohle efengéčko, který je zjevně všech efengéček futrál, když někoho sejmul, jen co ho vypustili z garáže...

Ze směnárny mezitím vytančila míšenka s pletí tak světlou, že se mohla klidně vydávat za bělošku, a upoutala pozornost celé ulice. Měla tělo jako řecká socha a všechno to ženské jí čouhalo z mrňavého bílého tílka, v ruce svírala bílou kabelu a mířila přes ulici k frajerovi, kterého jsem si ve

svém začátečnickém deliriu otipoval na řidiče imaginární loupežné akce. Chlápek se zlatými brýlemi viditelně zner-vózněl. Sundal ruce ze střechy, zastrčil pravou ruku do kap-sy, těkal očima po celém bloku a čekal, až míšenka sedne do auta, a teprve potom sám skočil dovnitř a zabouchl za sebou dveře. A mně konečně docvaklo, o co tu celou dobu jde – jistě, všichni tydle podezřelí frajeři, co se tu motaj kolem směnárny, nejspíš opravdu ozbrojený jsou, tyhle hoši u sebe asi fakt maj bouchačky a právě z toho jsou tak nervózní, ano, ten mladej nejspíš pod záclonkou svýho šedýho trička nějakěj kvér fakt skrejvá, u řidiče by se určitě taky něco našlo, jenže nikdo z nich žádněj lupič ani padouch není, TOHLE VŠECHNO JSOU JENOM FÍZLOVÉ AMATÉŘI – tyhle hoši sem nepřijeli vykrádat obrněný vozy, ty jsou tady proto, aby tu svý ženský chránili! Jejich ženský si právě rozměnily šeky a nesou si v kabelkách hotový prachy, a ty hošani je tady hlídaj, to voni sami si tu dávaj bacha na padouchy a na fetáky, protože v týhle čtvrti se nikdo nespolehá na to, že by ho ochránil zákon, zákon je jenom pro bílý.

Brother

„Tak co, musels už někdy na někoho vytáhnout bouchačku?“ byla otázka, kterou jsem ráno pokládal všem novým parťákům.

Většinou z nich nic moc nevypadlo – *naštěstí*... Dramatickou odpověď jsem dostal až od veterána Roberta Adamse, když jsem se s ním ocitl na *Delta Route*. Bývalý mariňák s rameny hráče amerického fotbalu, tmavě hnědou pokožkou a krátce zastřiženými vlasy už dělal ve firmě přes deset let. Rád se smál a cenil přitom bílé zuby se širokými mezerami. Oblékal se s vojenskou marnivostí, jeho vyžehlená uniforma těsně obepínala neprůstřelnou vestu a legitimace mu visela z výložkového očka na perlovém řetízku.

„Mám cukrovku,“ oznámil mi, jen co jsme vyjeli z garáže, zatímco do sebe ládoval houbovitě rakvičky, „tohle sladký si můžu dopřát jenom proto, že jsem byl ráno běhat.“ Vstal před svítáním a od čtyř do pěti klusal po parku. Moc spánku nepotřeboval a nad ránem cvičil pravidelně ze dvou důvodů: aby pak mohl celý den jíst, co ho napadlo, a aby udržel krok s holkou z Nigérie, se kterou chodil. „Vona byla ještě vloni pod zákonem, tak je to trochu fuška.“

„Ty vole,“ hlesl jsem, protože sám jsem se dovlekl do garáže s vypětím vůle, „ty seš prostě případ, cо?“

„Vypadá to tak, kámo!“ zasmál se Adams, hlasitě a uvolněně.